

RNDr. Karel Vašíček, Pardubice. Překlad 1. knihy Matematických principů přírodní filozofie Isaaca Newtona.

Po cca 13 letech od zahájení práce jsme dokončili k vydání první ze tří knih zásadního spisu vědecké historie, nejvýznamnějšího vědeckého spisu moderní vědy. Jde o spis Isaaca Newtona Matematické principy přírodní filozofie.

Přede dvěma lety, v roce 2020 vyšel výbor či výběr ze třetí knihy Principií. Šlo o projekt doc. Daniela Špeldy z Masarykovy univerzity v Brně, na kterém se podílel profesor Jan Novotný z téže univerzity. Tento překlad bude v dohledné době v běžné distribuci.

Zhruba ve stejné době jako projekt doc. Špeldy vyšlo úplné slovenské vydání doc. Juraje Šebesty, které letos vyšlo opět. Toto vydání není v Česku v běžném prodeji, ale je možné jej zakoupit na našem e-shopu www.eukleides.cz/store, stejně jako texty z projektu doc. Špeldy a dalších cca 3500 knih.

Náš překlad první knihy Principií začal kolem května roku 2009 a tento hrubý překlad byl dokončen kolem 14. února 2013. Pokoušel jsem se sehnat nějaké peníze od veřejnosti na crowdfundingovém serveru, www.hithit.cz bohužel neúspěšně. Kolem prosince 2021 začala oprava tohoto překladu díky ochotné pomoci a spolupráci Ing. Vladimíra Ladmy.

Pokud se podaří získat nějaké peníze, chceme je použít na odměnu pro Ing. Vladimíra Ladmu a Františka Justa, který ochotně a velmi obětavě provádí jazykovou korekturu posledních knih, a pro další, kteří se na knize podíleli. Dále bych se chtěl pokusit přesvědčit někoho z univerzitních odborníků z oblasti matematiky a fyziky, aby text přečetl, aby tak mohly být odstraněny některé zjevné chyby.

Předmluvu nakonec sepsal prof. Jan Novotný. Pan RNDr. Jiří Grygar, Csc. měl zdravotní potíže, takže nestihl předmluvu sepsat.

Dne 28. 3. 2023 se konal křest knihy (I. Newton Principy), včetně překladu spisu B. Cavalieriho Geometrie vyložená novým způsobem za pomoci nedělitelných spojitého – překlad 1. knihy spisu. Případné věcné, odborné, překladatelské a gramatické chyby a překlepy spadají na naši hlavu.

Před lety jsem dostal souhlas od vydavatele ruského sovětského vydání s použitím poznámek z tohoto vydání v našem českém překladu. Budu žádat o povolení přeložit a vydat poznámky z ruského vydání znovu. Součástí knihy jsou krátké biografické poznámky.

Součástí knihy (Newton) je překlad prvních čtyř kapitol významného historického textu z roku 1202 Liber abaci Leonardo Pisánského Fibonacci. Tento celý Fibonaccioho text byl dosud zřejmě přeložen jen do angličtiny jako moderního jazyka.

Součástí knihy jsou texty Michala Řepíka K objemu a povrchu koule, Kuželosečky v obecné poloze a Od Laméových křivek po superelipsoidy. Dále je součástí knihy text doc. Fr. Koutného o Newtonovi.

27. září 2023 jsme dali obě knihy – Newton a Cavalieri – do velkoobchodu a během čtyř dnů byly všechny výtisky Newtona, které jsme dali do distribuce rozebrány, takže by v dubnu či květnu 2024 mělo být k dispozici 2. vydání.

2. vydání by mělo obsahovat překlad textu Felixe Kleina O tzv. neeukleidovské geometrii. Od F. Kleina pochází právě název nové geometrie Lobačevského, Jánoše Bolyaie, kterou objevil zřejmě i Carl Gauss. Dále by v knize měl být text doc. Fr. Koutného o Gaussovi a úryvky překladu spisu Newtona *Arithmetica Universalis* a úryvky spisu Gausse *Disquisitiones arithmeticae*. Vybrané části obou spisů by měl přeložit student FF UK Patrik Příbyl

Jak jsem se před lety dozvěděl od Dr. Jaroslava Foly, jeho kolega a spolupracovník Dr. Luboš Nový, zřejmě před lety přeložil první knihu Principií do češtiny. Panu doktoru Novému jsem tehdy poslal dopis ohledně jeho překladu. Odpovědi jsem se nedočkal. Vydavatel a spolupracovník prof. Petra Vopěnky pan Ing. Michal Hanzelín se pokoušel pana Nového zastihnout v místě bydliště, bohužel neúspěšně. Pan Folta i Nový jsou po smrti, osud tohoto překladu je tak neznámý.

Bez velké pomoci Ing. Vladimíra Ladmy, který prošel některé texty, bychom knihu nedokončili k vydání. Totéž platí o práci Františka Justa, který provádí velmi kvalitně jazykové korektury posledních knih, které jsme vydali. OBĚMA DĚKUJI! Rovněž děkuji Patriku Příbylovi

a Mgr. Michalu Řepíkovi a doc. Františku Koutnému. **Vydavatel a překladatel textů Karel Vašíček, 27. 11. 2023**
Souhlasím se zveřejněním i streamováním